

**Szerkesztőségi iroda:**  
Nagybecskerek,  
Zápolya-utca 1-ső szám,  
hová a lap szellemi részét illető  
minden közlemény intézendő.  
**Kiadóhivatal:**  
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája  
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.  
hová a hirdetések, az előzetesek  
és a lap szétküldésére vonatkozó  
felszólalások intézendők.  
Telefon 21. szám.

# TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam, 280. szám.

**Előfizetési árak:**  
Egész évre ——— 24 kor.  
Félévre ——— 12 .  
Negyedévre ——— 6 .  
Egy óra ——— 2 .  
— Egyes szám ára 8 fill. —

**Hirdetések**  
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.  
Azonkívül az összes hirdetési  
irodáknban.

**Megjelenik**  
vasár- és ünneppnapok kivételével  
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, december 9.

## A D. M. K. E. megalakulása.

Nagybecskerek, december 9.

A legbiztosabb és legörvendesebb kiállítások mellett alakult meg tegnap Szegeden a „Délmagyarországi közművelődési egyesület.” A délvidéki értelmiségnek színe-java jött össze tegnap az Alföld metropolisában, hogy megalakítsa azt az egyesületet, mely hivatva lesz a délvidéki magyarságnak irányt szabni.

Hogy mekkora fontosságot tulajdonítanak a hivatott tényezők a D. M. K. E.-nek, mi sem bizonyítja jobban annál, hogy maga Apponyi Albert gróf jött el a szegedi ünnepségre, hogy szónoklatának varázserejével megerősítse a magyarságot hitében. Még az Apponyi remek beszédje mellett is feltűnést keltett a Dmke elnökének Rónay Jenő volt főispánnak programja, melyben e kiváló tehetségű férfiú ismert szónoki lendületével megjelölte azokat az irányokat, melyeket a magyarságnak követnie kell, ha akciójával célt akar érni.

A magyarságnak egy felejtethetetlenül szép örömmünnepe volt a tegnapi, melyre mindenha büszkén fognak visszatekinthetni az uttörők.

Az a nemes lelkesedés, mellyel az egész délvidéki intelligencia állt a magyar ügy szolgálatába s az elnökek ismert, fáradságot nem ismerő ügybuzgalma, nyujtanak biztost reményt arra nézve, hogy a D. M. K. E. állni és élni fog.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Kiküldött tudósítónktól.)

### Az ünnepi Szeged.

A vendégek egy része, köztük gróf Apponyi Albert, Herczeg Ferenc, valamint számos országgyűlési képviselő már hétfőn délután érkezett Szegedre, este pedig részt vettek a színházban rendezett díszelőadásban, melyen nagyszámu, előkelő közönség jelent meg.

A város már tegnap lobogódiszt öltött az ország, de különösen a délvidék minden részéből érkezett vendégek tiszteletere. Szállodák, vendéglők természetesen tulzsufova, de azért — s ez mutatja, hogy Szeged nem áll már távol a nagyvárostól — megbirkóztak mindenütt a nem várt nagyságu idegenforgalommal.

### A nagygyűlés.

A városháza díszes gyűlésterme már jóval 10 óra előtt szorongásig megtelt a mindenfelől érkezett küldöttségekkel s csak a rendezők páratlan figyelmének és körültekintésének köszönhető, hogy a reggeli vonatokkal érkezett vendégek is még helyhez jutottak.

A pompásan díszített karzatokon előkelő hölgyközönség foglalt helyet. Külön karzatot tartottak fenn az elnök neje részére, s itt foglalt helyett Rónay Jenőné, kinek társaságában voltak dr. Perisics Zoltánné, Scossa Dezsőné és Witt Lászlóné.

Tíz óra után vonult be a közgyűlési terembe a Dmke előkészítő bizottságának vezetősége, a városi hatóság és a vendégek jó része. Utóbbiak közül többen a városi hatóság tagjaival együtt az első padsorokban foglaltak helyet, míg az elnöki emelvényen és az azelőtt elhelyezett széksorban ültek: Apponyi Albert gróf, Hammersberg László, Sággy Gyula országgyűlési képviselők, László Gyula, Kern Lajos, Fabiny Ferenc tábla-elnök, Piukovits József és Blaskovics Ferenc orsz. képviselők, Herczeg Ferenc, a kitünő író, Baranyai Imre vezérőrnagy, dandárparancsnok és Szilassy őrnagy (a szegedi honvédség képviselője), Lung György tanácsos Budapest képviselője, Csernovits Agenor, Kerner Pál ny. ezredes, Pisztor Egon dr., a Dmke előkészítő bizottságából.

Az első közgyűlési padokban helyezkedtek el a küldöttségek is. Képviselve volt: a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy-Társaság, az Otthon írók és a hírlapírók köre, a Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület, a Dunántúli Közművelődési Egyesület, a budapesti újságírók

egyesülete, a vidéki hírlapíró szövetség, a dél-magyarországi tanítók egylete, a délmagyarországi jegyzők egylete, a temesvári nyelvterjesztő egylet, a torontái közművelődési egylet, a bácsmezei jegyzők egylete, az ó-becsei magyar kör, a csongrádmezei jegyzők, a fehértemplomi nyelvterjesztő egylet, az oravicai Arany János-kör, a Dugonics-társaság, a szegedi ügyvédi kamara, közjegyzői kamara, tisztviselők Otthona, szegedi tornakör, az összes szegedi jótékony egyletek, a szegedi kereskedelmi testület, a szegedi Lloyd.

Ezekon kívül megjelent valami 40 törvényhatóság, város, község küldöttsége, sok országgyűlési képviselő, több főpap s a magyar közéletnek számos kitünősége, végre a szegedi törvényhatóság és társadalom számos tagja. Országgyűlési képviselők: Rónay Ernő, Botka Béla, Blaskovits Ferenc, Steiner Ferenc, Lendl Adolf, Piukovics József, Vojnits Béla, Kelemen Béla, Lázár György, Sággy Gyula, Günther Antal.

Legtöbben érkeztek Torontárvármegyéből. Ott voltak Nagybecskerekről: dr. Dellmanics Lajos főispán, Jankó Ágost alispán, Hegedűs János anyakönyvi felügyelő, dr. Perisics Zoltán polgármester, dr. Paeséri Károly kir. tanfelügyelő, dr. Brájer Lajos szerkesztő, Nagy-kiküldő: Róth Gergely törvényszéki elnök, Telecsky Kristóf főszolgabíró, Bogdán Zsivkó polgármester, Kikinday Győző kir. közjegyző, Pancsováról: Mattanovics Adolf polgármester és Lestanyk János főkapitány, Nagyszentmiklósról: dr. Jeszenszky Géza, Jurkovic Othmár, Simonsics Geza, Schreyer Viktor és Domonkos Juhász József, Lorich Gyula, dr. Szilárd Adolf. Bérgazsentszgyőrről: Kaufmann István iskola-igazgató, Zombolyáról: dr. Ferch Ödön kir. közjegyző, Hepp Mátyas, Koch János, Bodócsy István, Petrás György, Gyertyám osról: Róser Ádám.

Az alakuló közgyűlést dr. László Gyula kir. tanácsos, az előkészítő bizottság elnöke nyitotta meg. Üdvözölve a jelentevőket, akik eljöttek Szegedre, a nemzetiségi őrszem színhelyére, fejtegeti a nagy alföldi város hivatottságát arra a munkára, amelyeket a D. M. K. E. tűzött ki célul. Nem hódító hadjárat — úgy mond — a miénk, nem akarunk senkitől semmit elvenni, csak a sajátunkat tartjuk meg. Sovinizmussal vádolnak meg bennünket, pedig mi csak a hazaszeretében vagyunk sovinizták. Elévülhetlen jogunkért szállunk síkra, nem a nemzetiségek ellen, hanem ha úgy tetszik, velük együtt karöltve használjuk a műveltség, a kultúra eszközeit. Küzdelmünkben ne álltassuk magunkat, hogy elég erősek vagyunk. Csak leszünk azok, ha összetartunk.

A tetszéssel fogadott beszéd után a jegyzői tisztelet Fekete Ipoly kegyesrendű tanár és dr. Veszprémi Vilmos főreáliskolai tanár foglalták el. Utána Kern Lajos, az előkészítő bizottság másik elnöke számolt be a szervezés munkájáról. Feladatunk — mondja a többek között — meggyőzni a nemzetiségeket arról, hogy az „itt élnek, halnak kell” nekik is szót. A magyar társadalom minden rétege, mindentagjának munkájára, erejére van szükség egy ilyen alakulásnál, dolgozzanak azért úgy mint az apostolok. Köszütséget volt ezen egylet létrehozása, fejtegeti tovább, majd lelkesen hívja fel a társadalmat, hogy vegye ki mindenki részét a munkából. Beszámol azzal, hogy a D. M. K. E.-nek 40.000 korona készpénze van eddig 3000 taggal.

Dr. Pisztor Egon az alapszabályokat akarja felolvasni, de a nagy közönség elfogadja így is. Dr. Haus József lugosi ügyvéd a Dél-magyarországi Bank ügyésze indítványozza, hogy legyen a D. M. K. E. székhelye Szeged, ezen erős vára a magyarságnak, lüktető szíve a délvidéknek.

Ezt egyhangulag el is fogadják, mire a tisztikar megválasztása következett.

### Az elnökválasztás.

László Gyula elnök jelenti, hogy a napi-rend szerint most a tisztviselők megválasztása következik. Az előkészítő bizottság nevében elnöknek ajánlja Rónay Jenőt. (Eljenzés.) Kijelenti a határozatot s bizottságot küld ki a most választott elnök meghívására.

Rónay Jenő a kiküldött bizottsággal együtt megjelenik a teremben, a közgyűlés felállva fogadja őt. László Gyula tudatja vele, hogy a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel őt választotta meg a Dmke elnökének s átadja neki az elnöki széket. Az új elnök hosszantartó eljenzés közben el-

foglalja az elnöki széket s a következő sűrű eljenzésektől megszakított beszédben köszöni meg a bizalmat:

*Igen tisztelt közgyűlés!*

Éltre kelt tehát a „Délmagyarországi közművelődési egyesület”, megszületett a magyar kultúrának hivatásos képviselője és engemet büszkeséggel tölt el a tudat, hogy e csecsemő intézetnek első ápolója, a D. M. K. E. első elnöke én lehetek. Fogadják kérem Önök, kiknek tényekkel eddig még ki nem érdemelhetett bizalma juttatott e dicsőséghez, fogadják kérem Önök, kik csekély érdemeimnek tulbecsülése alapján ültettek a D. M. K. E. elnöki székébe, hála köszönetemet és legyenek meggyőződve, hogy összes igyekezetem azon kettős cél felé fog törekedni, melynél hivatását híven teljesítve a D. M. K. E. fölvirágzásnak indul és melynél a reám pazarolt bizalom jól gyümölcsöző erkölcsi tökébefektetéssé válik.

Éltre kelt tehát a D. M. K. E. És jól van ez így. A társadalomnak magának lehet csak föladata minden irányu kulturát támogatni, mert tévednek azok, kik törvényes intézkedéssel, hatósági beavatkozással vélik a közművelődést, a hazai kultúra ügyét előbbre vinni. Hiszen tagadhatlanul a céltudatos és célirányos törvényes rendezés képezi a továbbfejldésnek alapját, de magán ezen alapon szilárd épületet emelni csak a társadalom képes. Addig, míg társadalmunk nem lép a küzdők sorába, haszon nélkül maradnak az összes kísérletek. A közművelődés fejlődése és a társadalom magatartása szoros kapcsolatban áll egymashoz, a közművelődés fejlődése fokozza a társadalom érdeklődését, viszont a társadalomnak érdeklődése fejleszti a közművelődést. Addig, míg társadalmunk, jelenleg még megengedem, szebb és olcsóbb, idegen irodalmi termékekert rajong, míg talán tetszetősebb kiállításra miatt a külföldi iparcikkeket vásárolja, míg napi szükségleteit a távol idegenből szerzi be, addig hiába erőlködik a hatóságoknak bármily szervezete, hazai közművelődésünk haladni nem fog. Nekünk magunknak kell, igen tisztelt közgyűlés, mint a mai naptól kezdve a társadalom képviselőinek a kezdeményező lépéseket megtennünk, nekünk kell magyaráznunk, nekünk kell meggyőznünk és ahol szükséges szoritanuak magát a társadalmat és az egyeseket arról és arra, hogy álljon hazai közművelődésünknek szolgálatába.

Oly nemes, oly nagyszerű az elénk tűzött cél, hogy már magának programunknak helyes ismerete biztositja részünkre a fél sikert, míg a siker másik felének sorsa a mi kezünkbe van látva. Valaszszuk tehát föladatunk teljesítése közben a legnagyobb elővigyázatot, a legelőzékenyebb eljárást, mert az idegen után való vágakozás oly erős gyökeret vert már közöttünk, hogy hazai kultúránknek elültetendő gyöngye hajtása a legszorgosabb ápolást igényli. Szó sem lehet arról, hogy barkire is a hazai közművelődésnek támogatását rea erőszakoljuk, hanem inkább csak az lehet föladatunk, hogy a kétkedőket meggyőzve, a tétovázókat megnyerve, az ellenségeket kibékítve a hazai kultúregyesületnek önkéntességi számát szaporítsuk. A társadalom egyes rétegeiben alkalmazott erőszak tapasztalatszerűleg erősebb edentállást, újabb ellenségeket teremthetne és éppen ez okból kezünkbe kard helyett rendszerint az olajágot vesszük. Nem akarunk és nem is akarhatunk mi a zászlónkra írott jelige alatt adáz harcot teremteni, nem akarunk és nem is akarhatunk mi saját otthonunkban egyenlenséget kelteni, nem akarunk mi polgártársaink ellen, hanem inkább velük együtt fáradni a magyar nyelv és a hazai kultúra erősítésén, terjesztésén és fölvirágoztatásán.

Teljes nyíltsággal és őszinteséggel valljuk be programunkat, mely fölfogásom szerint három csoportra oszlik. Az elsőbe tartozik a békés igyekezet, a barátságos meggyőzés, külön anyagi és erkölcsi előnyök nyujtása a célból, hogy a több nyelvismeret előnyének beigazolásával és a hivatalos nyelv ismeretének szükségessége volta mellett terjesszük a magyar nyelvet, támogassuk a magyar irodalmat és művészetet akként, hogy mindenféle nemzetiségű polgártársaink önként sajátítsák el anyanyelvükön túl a magyart is. Ne legyen ember széles e hazában, ki a magyar szóra magyar választ adni ne tudjon, ki tolmácsra legyen szorulva, ha hivatalos tenykedést kell megismernie. Ezen feladat megoldása közben alkalmat kell szolgáltatnunk, hogy könnyen és anyagi áldozat nélkül tanulhasson magyarul az, akiben meg van

hozza a hajlandóság. A második csoportba tartozik a magyar kultúra, a hazai közművelődés egyéb fajainak támogatása. A közművelődést nem csupán a nyelvnek ismerete, nem tisztán az irodalom és művészet képviseli, a közművelődésnek fogalma kiterjed az ipar és kereskedelemre is. Ezen a téren, legalább egyéni fölfogásom szerint, nem szabad és nem is akarhatunk tisztán a magyarra lenni figyelemmel, hanem magyarsággal, magyar szellemben támogatni igyekeznünk a hazai ipart és a hazai kereskedelmet. Természetes és magától értetődik, hogy ez irányú törekvésünk közben szintén a békés fejlődésnek vagyunk híve és hogy gondoskodásunknak előnyében első sorban azokat fogjuk részesíteni, kiket földadatunk első csoportjában a magyar nyelvnek, a magyar szellemnek már megnyertünk. A földadatnak ezen csoportja sokkal nehezebb az elsőnél, mert míg annál a társadalom egyeséi anyagi áldozatot alig hoznak, addig ennél utalva vagyunk, legalább a kezdetben ilyeneknek kérésére, mert hiszen iparunk és kereskedelmünk ma még jóval a nyugatnak és az izlést, a csint, a tartósságot és a szolidaritást lassankint csak akkor ölti majd magára, ha társadalmunk részéről kellő támogatásban részesül. Bizva a jövőben, a társadalomnak meg kell hoznia az áldozatot és meg kell elégednie eleinte a selejtesebb termékekkel is, míg azután támogatás mellett hazai iparunk és kereskedelmünk a külföldöt eléri. A földadatok két csoportjánál híveinket szép szerével kell megnyernünk, mert meg vagyunk győződve, hogy zászlónk alatt csak az a katona tart állandóan ki, aki önként esküdött hűséget a magyar kultúrának, a hazai közművelődésnek, míg a netán erőszakosan toborzott hűtlenné válik úgy is, mihelyt megszűnt a kényszer. A testvéri ölekezés, a béke olajja tehát állandó fegyverünk, melyet csak a földadatok harmadik csoportjának szolgálataiban teszünk le, hogy fölváltsuk azt az igazságos megtorlást, a nemzeti önérték és a társadalmi itélkezés buzogányának felelmetes fegyverével. A földadatok harmadik csoportjához tartozik megfigyelmező azoknak, kik béke apostoli utunkba ábróftai ervelekkel akadályokat gördítenek, kik elragadtatva a zavarosban halászni szerető érzelmeiktől, mimelt nézetek terjesztésével, ösztönösen atyafiságos fáradozásunknak, tévútra vezetett ellenségeket igyekeznek szerezni. Az ilyen ábróftákkal megismertettjük a magyar társadalom nemzeti önértékének büntető erejét és keresztül gázolunk kiméletet nem érdemlő gonosz lelkükön.

Ez röviden a D. M. K. E.-nek általam is vallott programja, mely hogy eredményesen beváljék, fohászodjunk a mindenható és mindent látó igazságos Istenhez, kérévén: Engedd Uram, engedd magyaroknak hatalmas Istene, hogy szűz anyádnak védszárnyai alá helyezett hű népednek, emberbaráti, békés és jogos törekvése polgártársainál nyílt fülekre, nyílt elmére, hajló szívre találjon, hogy Kárpátoktól Adriáig megértsék a magyar szót, virágozzék a magyar kultúra, fejlődjön és erősödjék a hazai közművelődés. (Zajos éljenzés.)

**Alelnökök és tiszteletbeli elnökök.**

Rónay Jenő elnök ezután tovább vezeti az alakuló közgyűlést. Alelnököknek ajánlja Herczeg Ferencet, László Gyulát, Kern Lajost. (Éljenzés.) Kimondja a határozatot. Tiszteletbeli elnököknek ajánlja Apponyi Albert gróft. (Percekig tartó éljenzés. Halljuk Apponyit — fölkiáltások.) Császká Györgyöt, Dessewffy Sándort, Fehér Ipolyt, Németh Józsefet, Váradi Árpádot, a lelkes magyar főpapokat (Éljenzés.) és Urbán Iván, Latinovics Pál, Lukács György, Meskó Sándor, Pogány Károly, Molnár Viktor, Dellimánics Lajos, Kállay Albert, Csathó Zsigmond, Schmausz Endre, Zákó Milán, Péter Pál főispánokat, továbbá Rákosi Jenőt és Falk Miksát. (Éljenzés.) Kimondja a határozatot s mikor Apponyi nevet említi, újra kitér a taps és percekig követeli a közgyűlés, hogy Apponyi beszédét mondjon.

**Apponyi beszéde.**

Apponyi Albert gróf erre feleltekedett s percekig tartó éljenzés után a következő beszédet mondta:

*Mélyen tisztelt közgyűlés!*

A tárgysorozatnak némileg kibővítése foglaltatik abban a tényben, hogy a közgyűlés által megválasztott tiszteletbeli elnököknek egyike nemcsak a maga nemében, de merem állítani, bár erre felhatalmazásom nincs, a velem együtt megválasztott mindnyájunk nevében ezért a megtiszteltetésért az ügy iránti hazafias lelkesedés alkalmával köszönetet mondjak. (Éljenzés.) És ha már felállottam, ezen hála nyilvánítás céljából talán a mélt. elnök ur és a mélyen tisztelt közgyűlés megengedi, hogy ahhoz néhány rövid megjegyzést fűzzek. (Halljuk! Halljuk!)

Néhány hete az erdélyi szász pályatársak egyikének, még pedig egyik kiváló szellemi készült-ségű férfiunk többől eredő cikkben azt a feltűnő tetteit olvastam, a cikk különben hazafias szándékkal íratott és azzal a bevallott céllal, hogy szász honfitársainkat a magyar hazafias gondolkodás irányába tereje — annál feltűnőbb volt

reám nézve a következő mondat, amit ebben találtam. (Halljuk!)

„Mi németek akarunk maradni, értsük jól, nem németet ajkuak, de németek.“ Néhány nappal később alkalmam volt a cikk szerzőjével találkozni és vele eszmét cserélni és akkor felvilágosítást kértem tőle, hogy mit jelent ez tulajdonképpen, ez a kihegyezett mondat: „Mi németek akarunk maradni, értsük jól, nem németet ajkuak, de németek.“

És erre a következő felvilágosítást kaptam: Uram — így a cikknek írója hozzám — ez azt jelenti, hogy minn annyira át vagyunk hatva annak a büszke érzéséről, hogy annak az óriási német kulturális épületeinek csarnokaiban nevelkedtünk, annak dicsőségében sütkérezünk, annak tárházából táplálkozunk, hogy mi bár közjog és politikai tekintetben hű magyar hazafiak akarunk lenni, azért szívünk egész melegeivel és akaratunk elhatározottságával ragaszkodunk a német kulturális egységhez való tartozásunkhoz. Nos, tisztelt közgyűlés, reánk nézve ez a rövid beszélgetés rendkívül tanulságos volt a kontraria. Tanulságos volt annak megvilágítására, hogy különösen a magyar közművelődési egyesület tevékenységének mire kell törekedni. Éppen annak ellenkezőjére, amit az a tisztelt cikkíró, habár megengedem, jöhíszemüen előttem kifejtett; nem akarunk senkit sem bántani abban, hogy ilyen, vagy olyan ajku polgártársunk legyen, de arra akarunk utat nyitni a rendelkezésünkre álló összes eszközökkel, ne csak nemzeti egységünknek, de leginkább és legközvetlenebbül ama polgártársaink érdekében, hogy kulturailag is összeforjanak a magyar nemzeti egységnek tudatában. (Éljenzés és taps.)

Szóljon az ige úgy: németet ajkuaknak születünk és — nem hanem — azok akarunk maradni, de nem németek, hanem magyarok. (Általános éljenzés és taps.) Mert tisztelt nagygyűlés olyan szellemi kolosszus! Rhodus nem létezik, én legalább nem tudom képzelni, aki az egyik lábával politikailag az egyik nemzeti egységhez és kulturailag a másik nemzeti egységhez fűződik. (Ugy van!) Ez a kétségbeesett ekvilibristikus műveit, vagy csak benső meghasonlást idézhet elő az illetőnek lelkében, vagy pedig az egyensúly odabilanását, ahol a nagyobb erő érvényesül. Pedig tisztelt nagygyűlés, a kulturának, amely alatt mint azt elnökünk, megnyitójában olyan szépen mondott, az emberi tevékenység összességének öntudatos és magasabb szellemi erő által vezérelt vezetése és összefoglalása rejlik. Ennek a kulturának az óriási a hatása, hogy azoknak kulturális lényei, kulturális törekvése és kulturális tudata ellentétben áll közjogi és politikai, ambar jóhiszeműleg akart és szándékba vett tudatával, abban, a sulyegyen törvénye szerint a felbillenés oda fog esni és oda fogja vonzani az egész testet, ahova a kulturális tevékenység összességének törvényei őt vonzzák. (Ugy van, taps.) Hát igen tisztelt közgyűlés, midőn mi ezt akarjuk, természetellenes dolgot akarunk-e, vagy természetesen? Ezt a kérdést gyakran vettem föl magamnak, mert ha a dolog természetével ellenkező valamit akarnánk, akkor kétségbe kellene esnem annak sikerére nézve. Tehát a történelmi fejlődésnek tanulmányozása azt bizonyítja nekem, hogy mi akarjuk ezen törekvésünkkel, hogy kulturailag is összeforassuk Magyarországnak összes polgárait, még pedig a magyar nemzeti kulturának talaján. Mi akarjuk azt, ami természetesen, ami a magyar sok évszázados történelmi processusa logikájának megfelelő és azok az izgatók, akik ezen törekvésünk útján állanak, azok akarják azt ami természetellenes, ami mechanikus, ami mesterkélt, ezért bizom abban, hogy a győzelem a miénk lesz. (Taps.)

A történelem még mára is megtanít bennünket. A nagy népvándorlás óta a népfajok területi összevegyülése két irányt vett. A nyugati országokban a meghódítottak olvasztották magukba a hódítókat.

Ezzel szemben áll a keleti típus, ahol a hódító meglepedett egy területen, ignorálta az ott találtakat, asszimilálásra nem is gondolva. Az egyik réteg elhelyezkedett a másik fölé. A magyar faj más. Nem olvad bele az ott talált fajokba, nem is ignorálja keleti módra őket, hanem a lelkébe zajló sugallat hatása alatt a római példát követte. Megújította egyszerre nyiltantartása által, nyelvi, faji, eredeti különbség nélkül, mai értelemben véve az egyenlőség kapuit. Magyarország megerősödésének, a nemzeti állam megerősödésének biztosítéka ebben rejlik. A kultúra mint államalkotó tényező, aránylag csak a legutóbbi időkben jutott érvénybe. Ma azonban a kultúra az államalkotások leghatalmasabb tényezője, azért kell megalkotnunk az egységes magyar kulturát s akkor befejeztük az ősi munkáját. A D. M. K. E. alakulásával be van fejezve a kultur egyesület gyűrüje, mely körülveszi az ország nemzetiséglaktá vidékeit.

Ne vegyék tölem rossz néven, hogy már a megalakulás percében annak a kételyemnek adok kifejezést, vajjon meg lesz-e a kellő kitarítás tagjainkban s nem-e az ismert magyar szalmatűz lesz megölője akciónknak. Hölgyeim és uraim, s ez nem a szokásos udvariasság, a mikor először

említem a hölgyeket, hanem Önöket hölgyeim akarom felkérni, hogy ne engedjék elaludni a lelkesedés szent hitét, mely ma lobbant fel a szívekben.

Ne hagyjuk abba mi, férfiak azt a munkát, hódítsuk meg testvéreinket a magyar nemzetnek, a magyar hazának, a magyar kulturának. (Percekig tartó taps.)

**A többi tisztségviselők.**

Rónay Jenő elnök ajánlataira ezután egyhangu éljenzéssel megválasztják:  
Főtárnak: Gallovich Jenőt.  
Titkárnak: Szecső Vilmost.  
Tiszteletbeli titkárnak: dr. Brájjer Lajost, Sz. Szigethy Vilmost, Móra Ferencet, Römer Pétert, Biró Pált.  
Jogtanácsosnak: dr. Pisztor Egont.  
Tiszteletbeli jogtanácsosnak: dr. Balogh Ernőt, dr. Muth Gáspárt, dr. Fényes Józsefet.  
Főpénztárnoknak: Kerner Pált.  
Ellenőrnek: Madár Imrét.  
Könyvvezetőnek: Erősi Dénest.  
Tiszteletbeli könyvvezetőnek: Szilber Dezsőt.

**A bizottságok**

Megalakítják a bizottságokat is: az igazgatóságot, mely 150 s a választmányt, mely 300 tagból áll.

A felügyelő bizottság elnöke Csányi János, tagjai Rosenberg János, Lövész Antal, Felmayer István, Mihály Gyula.

A hölgybizottság elnöke: báró Gerlicy Ferencné, alelnökei Fabiny Ferencné és Polgár Lászlóné.

A közművelődési bizottság elnökei Szentkláray Jenő, Csajthay Ferenc, Gaál Endre dr., alelnökei Tömörkény István, Szabolcska Mihály, Gozdu Elek.

A kereskedelmi bizottság elnökei Perjessy László, Kunecz Zsigmond, Schlauch Károly, alelnökei Ottovay Károly, Patzauer Sándor és Zsulyovics Ernő.

A pénzügyi bizottság elnökei Vass Károly, Prokisch Ferenc, Sutak Ferenc, alelnökei Barassa Henrik, Déry Béla, Fary Antal.

Az ipari bizottság elnökei Back Bernát, Akos Arnold, Bauer Gyula, alelnökei Rainer Károly és Páfy Daniel.

**A költségvetés.**

Rónay Jenő elnök ezután arra való tekintettel, hogy az alapszabályok meg nem erősítéséig költségvetést nem lehet készíteni, kéri a közgyűlést, határozza fel az előkészítő bizottságot, hogy az alapszabályok jóváhagyásáig eszközölje a bevételeket és kiadásokat. (Helyeslés.)

**Hol tartják a jövő évi gyűlést?**

Rónay Jenő elnök ezután felveti azt a kérdést, hol tartsa a Dmke jövő évi rendes közgyűlést?

Steiner Ferenc országos képviselő azt indítványozza, hogy a gyűlés helyéül Temesvárt tűzzék ki. (Helyeslés.)

Rónay Jenő elnök azzal a hozzáttétellel jelenti ki a határozatot, hogy az csak akkor lesz fogantatosítható, ha kap az egyesület Temesvár részéről meghívót.

**Elnöki zárszó.**

Az elnök ezután annak a hitének ad kifejezést, hogy miután már kifejtette programját, a közgyűlés elteltétől, hogy hosszabb záró-beszédet tartson. Igeri, hogy férfias erejének teljes mértékével az Apponyi kijelölte új nyomokon fogja vezetni az egyesületet. (Éljenzés.) A jegyzőkönyv hitelesítésére Bakonyi Károlyt, Hamza Gézát, Tóth Pál dr.-t, Ternovszky Alajost kéri fel és az ülést bezárja.

**A lakoma.**

Déli 1 órakor 350 teritékes lakoma volt a Kaas-vigadó Otthon-terében, a mely izléses díszítésével járult hozzá külsőleg ahhoz a lelkes pompához, amely ma született meg a hazafias szívekben. A lakomán, amely mindvégig a legremekebb hangulatban folyt le és különösen Apponyi gróf, meg Rákosi Jenő felszólalása által vált jelentőségteljessé, részt vettek ugyszólván mindannyian az idegenből érkezett vendégek Szeged társadalmának színe-javával.

Az asztalfőn Rónay Jenő ült, tőle balról Rákosi Jenő, Baranyai Imre vezérőrnagy, Fabiny tablai elnök, Gaál Endre dr., Botka Béla országgyűlési képviselő, Schmausz Endre szabaddai főispán, Lung György székesfővárosi tanácsnok, László Gyula, Wittenberger Antal oldalkanonok. Rónay elnöktől jobbra következtek Apponyi Albert gróf, Kállay Albert főispán, Bakonyi Károly ny. altábornagy, Szentkláray Jenő kanonok, Herczeg Ferenc, Dellimánics Lajos orostali főispán, Oibert 46. győrgyvárosi ezredes, Páfy Ferenc polgármester, Frits tablai tanácselnök, Stelczel Frigyes h. üzletigazgató.

Az első felköszöntőt Rónay Jenő mondta, lelkes szavakkal s költői lendülettel, átterve a sablontól, a királyra, majd utána Szeged városát dicséri, mint amelynek falai között lel otthonra ez a nagyarányú közművelődési egyesület. Majd utána a kormány tagjait élteti.

Szabó Gyula Rónay Jenőt, az ideális lel-  
kületű, munkás férfiú életét, akinek nevéhez  
fűződik a Demke felvirágzásának reménye.

Perjessy László gróf Apponyi Albertet  
életi.

A tetszéssel fogadott beszéd után gróf  
Apponyi Albert emelkedett percekig tartó viha-  
ros lelkesedés és taps közepett szólásra. Nem  
tagadom, — így szól, — hogy mélyen meg  
vagyok hatva, mélyen meg vagyok illetődve  
azoktól a szavaktól, amelyekkel előttem szóló  
tisztelt tagtársunk engem üdvözölni szives volt  
és attól a visszhangtól is, amelyet ezek a  
szavak ebben a díszes társaságban, mely Magyar-  
ország egy nagy része értelmiségének színt,  
javát egyesíti. Engem, t. uraim, egy ma már  
hosszra terjedt politikai pálya, nem taga-  
dom, megviseit, de nem tették fásulttá kedélyem-  
et és ha gyengeség, bevallom azt a gyenge-  
séget, hogy jól esik nekem polgártársaim-  
nak, honfitársaimnak, a velem együtt ugyan-  
azon eszmékért lelkesülő férfiaknak az a rokonsz-  
zenve, mely az imént oly tüntető kifejezést  
nyert. (Taps.) Egész lényemben, egész életemben  
csak egy jogcímet találok, amely erre méltóvá  
tesz és az a gondolat, amelynek kifejezést adtam  
ezen évnek folyamán, midőn nem magyar ajku  
polgártársaimnak körében fordultam meg Magyar-  
ország egyetlen kikötővárosában időzve és ottan  
nem magyar nyelven hozzám irányított felkö-  
szöntőre szintén nem magyar nyelven, olasz nyel-  
ven azt válaszoltam, hogy életemnek egyetlen  
bűszkesége, hogy mindenkor tölem telhetően a  
magyar nemzeti eszméket képviseltem a maga teljes  
intranzigensitásban. (Éljen és taps.) Ez az intran-  
zigens jelzőt hallottam különböző főnevekhez  
fűzve, hallottunk és ez szálló igévé vált, bár évek  
multak el azóta, beszélni intranzigens liberaliz-  
musról, intranzigens mindenfelől. Hát t. uraim,  
én mindazokat a nagy eszméket, amelyekhez az  
idők folyamán közéletünk különböző szereplői az  
intranzigens jelzőt hozzáfűzték, tiszteltem, becsül-  
löm, részben magam is vallom, de az intranzigens  
jelzőt fenntartom egyetlen eszmének számára,  
az intranzigens magyarságnak. (Éljen és taps.)  
Életit Szeged város közönségét. (Percekig tartó  
taps és éljenzés.)

Erdélyi Béla Apponyi eszméiért üriti poharát,  
Lázár György a vendégeket életi.

A minden oldalról felhangzó kívánságoknak  
engedve, kelt fel azután Rákosi Jenő, nagyszabású  
beszédében foglalkozva a Demke hivatásáról.

Majd Herczeg Ferenc élettel szellemes  
pohárköszöntőben „nevelő anyját” Szegedet.

Weifert Károly verséi polgármester arra  
kéri a Demkét, hogy jövő gyűlését Versecen tartsa.  
Dr. Jeszenszky Géza életi Rákosi Jenőt.

Leikes magyar beszédet mondott Kerner  
ezredes, élettel a magyar anyák muntaképet,  
Gerliczy Ferenc bárónét.

Végül Petrovics László tanár nagy  
tetszés mellett felolvasta alkalmi költeményét.

A vendégek legnagyobb része a délutáni  
vonatokkal hagyta el Szegedet.

## HIREK.

### Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap  
reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva  
van; hölgyek részére minden kedden és pénteken  
dél 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig  
1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére  
minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész  
nap nyitva marad.

— **A szeplőtelen fogantatás.** A róm. kath.  
egyház tegnap ünnepelte meg Mária szeplőtelen  
fogantatásának ünnepét. Ez alkalommal a nagy-  
becskereki r. k. plébánia-templomban d. e. 10  
órákor zenemű volt, amelyet Szabó Ferenc  
apátplébános mondott Schipper János és  
Brunner Jakab segédlelkészek segédletével. Az  
istentiszteleten az egyházi ének és zenekar Rei-  
mann „Es-dur” miséjét adta elő kitűnően, offer-  
tóriuma pedig Herr Ödönne urhölgy elénekelt  
Ottenhoffer „Ave Mária” című szoprán szóját.

— **A nagybecskereki esküdtörvényszék elnökei.**  
A szegedi kir. ítélő tábla elnöke az 1897. évi  
XXXIII. t. c. 2-ik szakasza alapján az 1904. év  
tartamára a nagybecskereki kir. törvényszéknél  
szervezett esküdtörvényszék elnökévé dr. Polgár  
Sándor kir. törvényszéki bírót, elnökhelyettesé  
pedig ifj. Makk József kir. törvényszéki bírót  
jelölte ki.

— **Felolvasások a földmivelők egyesületében.**  
A délvidéki földmivelők egyesületének vezetősége  
az idén is népszerű felolvasásokat rendez az  
egyesület helybeli fiókkörének német-utcai helyi-  
ségében. A felolvasásokat, melyek iránt a német  
földmivelő gazdák nagy érdeklődést tanúsítanak,  
hetenkint kétszer tartják meg esti hat órai kez-  
dettel. Eddig felolvasásokat tartottak: Fröhlich  
Pál all. tanító a közgazdaság köréből, Kolb  
Lajos polg. isk. tanár a gabonakereskedésről.

Wégling István áll. tanító II. Rákóczy Ferenc-  
ről és dr. Kuszing János orvos az első segély-  
nyújtásról.

— **A kishid építése.** Megirtuk, hogy dr.  
Perisics Zoltán polgármester a kishid vasszer-  
kezete ügyében nemrég Resicán járt, ahol a gyár-  
igazgatóságánál sikerült kieszközölnie, hogy addig  
is, míg a vasszerkezet elkészül, a gyár küldje le  
Nagybecskerekre egyik szerelőjét, aki a szerelő  
állványok felállításával kapcsolatban a kishid  
pilléreire egy átjárót építsen. A resicai vasgyár a  
polgármester kérésére le is küldte szerelőjét, aki  
már ma megkezdte a szerelő állványok s ezzel  
kapcsolatban az új átjáró felállítását. Az átjáró,  
ha az időjárás megengedi, 8 nap alatt el fog  
készülni.

— **Jovánovics János ünnepiése.** Dr. Jovánovics  
János (Zmaj), a kitünő szerb költő  
szülővárosa, Ujvidék, holnap ünnepi meg Jovánovicsnak  
70-ik születése napját. Ez alkalommal  
d. e. 10 órákor az ottani gör. kel. templomban  
ünnepi istentisztelet lesz, a mely után a szerb  
hitközség a költő tisztelőre diszközgyűlést tart,  
ennek befejeztével pedig Jovánovics szülőházát  
emléktáblával fogják megjelölni nagy ünnepélyes-  
séggel. Itt említjük meg egyszersmint azt is,  
hogy Ujvidék város képviselőtestülete elhatározta,  
hogy a nagy költő iránti tiszteletből a város egyik  
utcáját az ő nevével fogja elnevezni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Jankó Ágostonné  
urnő 10 koronát adományozott az iskolagyermek-  
barát egyesület céljaira. E nemeslelkű adományért  
ezuton is hálás köszönetet mond az egyesület  
elnöksége.

— **Halálozás.** Mint részvétellel vesszük a hirt:  
Ferenczy (Fritz) István, a deési polgári leány-  
iskola igazgatója 52 éves korában december  
5-ikén Budapesten meghalt. Ferenczy István nagy-  
becskereki születésű s egy tanúgy, mint a ma-  
gyarországi kiváló érdemeket szerzett. A boldo-  
gultban Fritz János nagybecskereki korházi ellenőr  
bátyját gyászolja. Az elhunytat vasárnap temették  
el Budapesten nagy részvétellel.

— **Fekete december.** Im már december kö-  
zepe felé járunk és még nyomát sem láttuk a  
téli fehérségnek, legfőképpen csak híre halljuk a  
hónak. Nálunk a máskor zord december most  
tavaszi idővel tetszeleg s hol mosolygó napsugár  
kacérkodik velünk, hol pedig langyos eső esőpörög  
ránk. Ha néha nem sivitana az őszi szélvihar és  
nem tudnók, hogy még következik néhány zord  
hónap, azt hinnők, hogy már a kikelet jön. Azon-  
ban tudjuk, hogy nekünk, sajnos, nincs részünk  
az örök tavaszban s így ha bármilyen hálával  
fogadjuk is a szegények a természet kegyelmét,  
el nem kerülhetjük a tél zordságát, sőt féltő,  
hogy a mostani enyheséget majd a tavaszról  
visszatérve magának. Ez pedig még jobban fáj.  
A Meteor már is jóslgatja, hogy december közepén  
hidegre fordul az idő s havazásban is bőven  
lesz részünk, úgy hogy a fekete december fehéren  
megy el majd tőlünk.

— **Korcsolyázás.** A torontali korcsolyázó és  
hajós-egylet korcsolyaterét az egyesület vezetősége  
teherhuzatta vízzel, tekintettel azonban az enyhe  
időjárásra, az elővételi idényjegyek terminusát az  
elnökség december 10-ről 15-re terjeszti ki. Ezek  
szerint: Idényjegy: felnőttek részére 1903.  
december 15-ig váltva 8 kor., azontul váltva 10  
kor. Kinek tavaly idényjegye volt, a régi jegy be-  
szolgáltatása ellenében 1903. évi december 15-ig  
váltva 6 kor., azontul 8 kor. Tanulójegy (ide  
számítandók a helybeli zárda, elemi iskolák,  
gimnázium, polgári és felső kereskedelmi iskola  
növendékei) 4 kor., a kinek tavaly idényjegye  
volt, az idén 3 kor. A mennyiben az idény alatt  
nem volna 14 korcsolyázó nap; a jövő évben az  
idényjegyek ezek részére felárban lesz kiszolgáltatva  
Idényjegyek kaphatók dr. Steinbach Béla  
egyleti pénztárosnál.

— **Motoros közlekedés Pancsova és Versec  
közé.** Mattanovics Adolf pancsovai polgár-  
mester, Pavlovics György főmérnök tanulmány-  
utat tettek a motoros közlekedés ügyében. Jártak  
Aradon, B-Csabán, Debrecenben és Budapesten  
s mindenütt azt tapasztalták, hogy a motoros  
vasutak a forgalmat és kereskedelmet nagy mér-  
tékben növelik és a forgalom lebonyolítását meg-  
könnyítik. A pancsovaiak most a kereskedelmi  
miniszterhez fölterjesztéssel fognak élni, hogy  
Pancsova és Versec között már a közel jövőben  
ilyen motoros kocsik közlekedhessenek.

— **Lopás a városházáról.** Négy favágó onnan  
lopott két kocsi a városházáról, hol naponként száz  
szem vigyáz mindenre. Kissé komikus ugyan, de  
hát mégis megtörtént, — nem nálunk — hanem  
Pancsován, hogy az ottani városháza udvaráról  
lopták azt a sok fát az ott alkalmazott favágók.  
A megtörtént házkutatás alkalmával ép két kocsi

való fölragasztott fát találtak a favágóknál, melyet  
elkoboztak, a tolvajokat pedig átadták a járás-  
bírósnak.

— **Elmebeteg koldus.** Egy magas termetű  
szőke fiatalember, a ki grabáci illetőségű föld-  
művesnek mondja magát, egy idő óta városszerte  
koldul. A rendőrség, mely a gyanus fiatalembert  
keresi, ez uton figyelmezteti a közönséget, hogy  
óvakodjék az illetőtől, mert az a gyanu, hogy a  
koldus elmebeteg.

— **A feláru vasuti jegyek.** A feláru vasuti jegy  
váltására jogosító arcképes évi igazolványok az  
1904. évre idejekorán leendő érvényesítésük vé-  
gett a magyar. királyi államvasutak igazgatósá-  
gához (VI. ker. Andrassy-ut 73-75. sz.) már  
f. évi október hó 20-ától kezdődőleg beküldhetők,  
azok az igényjogosultak pedig, kik a f. évben ily  
igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet az  
1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány ki-  
állítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérel-  
mezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvénye-  
sítése, illetve az újak kiállítása körül késedelem  
merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket,  
hogy az érvényesítés kieszközölését, illetve az új  
igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb  
kérelmezzék. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes  
köziga gatiási hatóság által nyugdíjas minőségüket  
és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó  
hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazol-  
tatni tartoznak.

## TÁVIRATOK.

### Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 9-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, december 9.

A képviselőház ma délelőtt ülést  
tartott, a melyen folytatták az ujoncjavaslat  
tárgyalását.

Először Kubi Béla beszélt a javaslat  
ellen, utána pedig gróf Batthányi  
Tivadar mondott érdekes beszédet a  
javaslat mellett. Gróf Batthányi kifejezte  
abbeli meggyőződését, hogyha a szabad-  
elvépárt októberben magáévá teszi a  
kilences bizottság programját, ma már  
nincs obstrukció. Elismeri, hogy vívmányok  
vannak, de ezek nem csupán az obstrukció  
érdeme, hanem szerinte azok a nemzeti-  
párt programját képezték. Birálja a ka-  
tonai kérdéseket is szükségesnek tartaná a  
hadkiegészítő kerületek kikerekítését Ma-  
gyarország javára. Helyteléníti, hogy a  
magyar nyelvet záros határidőre követelik,  
mert előbb a talajt kell előkészíteni.  
Hangoztatja, hogy keressék a kibontakozást,  
majd hosszabban foglalkozik az obstrukció  
vértanúival, az állami tisztviselőkkel és  
sürgeti a fizetésrendezést. Az ujoncjavas-  
latot elfogadja. (Helyeslés jobbról)

Utána Kovács Gyula és Gál Sán-  
dor beszélt a javaslat ellen.

Fél 3 órákor a vitát megszakították és  
következtek az interpellációk.

A Ház elnöksége a királynál.

Budapest, december 9. (A „Torontál”  
eredeti távirata.) A képviselőház új elnök-  
sége jövő héten, hétfőn tiszteleg a király-  
nál Bécsben.

A szabadelvépárt elnöke.

Budapest, december 9. (A „Torontál”  
eredeti távirata.) A képviselőház folyosóján  
azt beszéltek, hogy Podmaniczky Frigyes  
báró, az országos szabadelvépárt elnöke,  
agg korára való tekintettel állítólag lemond-  
dana az elnökségről és utóda vagy  
Khuen-Héderváry Károly gróf, vagy  
báró Vojnics lenne.

Az új pozsonyi főispán.

Budapest, december 9. (A „Torontál”  
eredeti távirata.) A király Bartha Aurél  
képviselőt Pozsonyvármegye főispánjává  
nevezte ki. Beiktatása december 19-én lesz.

Öngyilkos színészkolai növendék.

Budapest, december 9. (A „Torontál”  
eredeti táv.) Hevessy Rózsi, a Vigszínház  
színészkolájának 16 éves növendéke ma  
lakásán revolverrel agyonlőtte magát. A  
szerencsétlen fiatal leány tettének okát nem  
tudják.

## Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. december 9.

## A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	7.50	7.65	80	7.85	8.—
Pestvidéki uj	76	7.40	7.55	80	7.75	7.90
Bánsági uj	76	7.45	7.60	80	7.80	7.90
Bácskai uj	76	7.55	7.70	80	0.—	0.—
<b>R o z s</b>						
uj elsőrendű		kilo 70—75		6.35	6.45	
uj másodrendű		—		6.25	6.35	
Árpa . . . . .		60—62		5.55	5.75	
uj . . . . .		62—64		5.45	5.55	
Zab . . . . .		64—66		0.—	0.—	
uj . . . . .		39—41		5.55	5.70	
Tengeri . . . . .		—		5.70	5.80	
uj . . . . .		—		0.—	0.—	

## Határidő-üzlet.

Budapest, december 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat tav.) A mai tőzsdén az árak kissé csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.) . . . . .	7.70—
Tengeri (májusra 1904.) . . . . .	5.15—
Zab (áprilisra) . . . . .	5.47—
Rozs (áprilisra) . . . . .	6.58—

## Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

## Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.  
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.  
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.  
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.  
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.  
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.  
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

## Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.  
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.  
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.  
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.  
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.  
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 28 p.

127. b. v. szám. 1903.

920—1.1

## Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 1902. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbíró V. 307/5 1902. sz. végzése által Franz J. L. nagybecskereki lakos végrehajtató javára Predragovits Kristóf melencén lakos ellen 290 kor. 22 fillér tőke, ennek 1898. évi szeptember hó 1. napjától számítandó 5% kamatai s eddig összesen 84 kor. 75 fill. perköltés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1700 koronára becsült különféle butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a V. 307/8. 1902.

sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Melencén alperes lakásán leendő eszközlésére 1903. évi december hó 15-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Kelt Törökbecsen, 1903. évi november hó 15. napján.

Rankovits István,  
kir. bírósági végrehajtó.

Torontálmegye nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától

6433. kig. sz. 1903.

917—3.3

## Pályázati hirdetmény.

Torontálmegyébe kebelezett Szerb-nagyszentmiklós nagyközségben üresedésben levő községi segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

A segédjegyző évi törzsfizetése 1000 korona, lakbér illetménye 200 korona, mely előleges havi részletekben fizetetik a községi pénztárból.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy minősítettségüket, nyelvismeretüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi december hó 20-ig annál inkább nyújtják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást f. évi december hó 23-án d. e. 11 órakor Szerb-nagyszentmiklós község-házánál tartom meg.

Nagyszentmiklóson, 1903. évi december hó 2-án.

Hadfy,

főszolgabíró.



**Karacsonyi ajándékul**  
alkalmas  
**Somfai Jánosnak**  
**Kutyavár és más apróbb históriák**  
című könyve, melyet a kritika  
osztatlan elismeréssel méltatott.

— Most —  
— szállított áron kapható —  
a „Torontál” kiadóhivatalában.  
Ára bérmentes küldéssel:  
diszkötésben 3 korona, — füzve 2 korona.



## Hirdetések

felvételnek a  
„TORONTÁL” kiadóhivatalában.

## FELTŰNŐ UJDONSÁG.

# Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egy szor veszi és többsé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560—x.46

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

928. B. v. k. sz. 1903.

919—1.1

## Árverési hirdetmény.

Alólírott kir. bir. végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. bíróság 1902. évi május hó 4-dik napján kelt 4232. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1902 évi május hó 14-dik napján V. 587. sz. a. kelt végzése folytán dr. Annau Erzső nagybecskereki ügyvéd által képviselt. Lakik Nagybecskereken, a Nagybecskereki népbank részvénytársaság, nagybecskereki cég és lakos felperes részére Molnár Gy Mihály és Stark Jakab nagybecskereki lakóknál 320 kor. és járuléka iránti kielégítési végrehajtás útján 1902. évi május hó 20-dik napján Nagybecskereken lefoglalt 3845 koronára becsült butorok stbbiből álló ingók Nagybecskereken alperesek lakásán bírói árverésen, készpénz fizetése mellett leendő eladása 1903. évi december hó 11-k napjának d. e. 9 órájára tüzetett ki, az 1903. évi V. sz. a. kelt végzés alapján az árverés elrendeltétvén, annak az alap, illetve felülfoglaltatok követelése erejéig is, 1891. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kiténtetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólírotthoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolva, igénylők a vételár fölleségére fognak utasítani.

Nagybecskerek, 1903. évi november hó 23-dik napján.

Kiss,

kir. bir. végrehajtó.

152.188/903.

Magyar királyi államvasutak.

## Pályázati hirdetmény.

Az alólírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak céljaira az 1904. évben, esetleg további két éven át szükséges mintegy 3000 métermázsas neutrális-olaj szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „Ajánlati felhívás” valamennyi hazai kereskedelmi- és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint a magyar kir. államvasut anyag- és leltárbeszerzése (A III) szakosztályánál (Budapest, Andrassy ut 73. II. emelet 40) az ajánlattételre szolgáló úrlappal együtt kapható.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtaránál szerzethetők meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magyar kir. okmánybolyggyal ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felirattal:

„Ajánlat 152188/903. számhoz” ellátva legkésőbbben folyó évi december hó 15-iki déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve pósta útján ugyanoda beküldendők.

Banatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alólírott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)